

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 8Co/20/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5815205790
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 04. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Táňa Rapčanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2019:5815205790.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Táne Rapčanovej a členiek senátu Mgr. Zuzany Hartelovej a Mgr. Anny Mihálikovej, v právnom spore žalobcu: Mgr. Bc. S. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. č. XXX, zastúpený splnomocneným zástupcom JUDr. Tomášom Pukajom, advokátom so sídlom M. E., D. H.. XXXX proti žalovanému: Slovenská republika, zastúpená Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, so sídlom Bratislava, ul. Štúrova č. 2, o zaplatenie sumy 1.500 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Námestovo č. k. 7C/271/2015-145 zo dňa 09. apríla 2018, takto

rozhodol:

rozsudok okresného súdu potvrdzuje.

Žalovaný má voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Námestovo rozsudkom č. k. 7C/271/2015-145 zo dňa 09.04.2018 žalobu zamietol (výrok I.). Žalobcu zaviazal nahradiť žalovanej (ďalej „žalovanému“) trovy konania v rozsahu 100 %, ktoré budú vyčíslené v uznesení, vydanom po právoplatnosti rozsudku (výrok II).

Rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobca žalobou žiadal, aby súd zaviazal žalovaného zaplatiť mu z titulu náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím štátu (orgánov činných v trestnom konaní - uznesením o začatí trestného stíhania a o vznesení obvinenia za prečin krivej výpovede a krivej prísahy podľa § 346 ods. 2 Trestného zákona vydanom OR PZ Dolný Kubín ČVS:ORP-87/OVK-DK-2013 zo dňa 19.02.2013, na základe ktorého bola prokurátorom podaná obžaloba).

Pri rozhodnutí súd vychádzal z ust. § 3 ods. 1, § 4 ods. 1 písm. f/, § 6 ods. 1, § 17 zák. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, ďalej len „zák. č. 514/2003 Z. z.“. Žalobu zamietol pre nesplnenie základného predpokladu pre priznanie zodpovednosti za škodu alebo nemajetkovú ujmu, a to existencia nezákonného rozhodnutia orgánu verejnej moci, resp. jeho nesprávny úradný postup. Medzi sporovými stranami nebolo sporné, že žalobcovi bolo uvedeným uznesením vznesené obvinenie, na žalobcu bola podaná obžaloba, prvostupňovým súdom bol za tento trestný čin odsúdený a na základe svojho odvolania bol odvolacím súdom oslobodený spod obžaloby. Súd sa stotožnil s tvrdením žalovaného, že nie je možné automaticky každé uznesenie o vznesení obvinenia, ktoré nevyústilo do právoplatného odsudzujúceho rozsudku pokladať za nezákonné rozhodnutie. Požiadavky na vznesenie obvinenia a na právoplatné odsúdenie sú totiž odlišné. Pre vznesenie obvinenia postačuje, že zistené okolnosti nasvedčujú tomu, že bol spáchaný trestný čin a na podklade zistených skutočností je dostatočne odôvodnený záver, že tento čin bol spáchaný určitou osobou. Preukázanie viny obžalovaného je už vecou dokazovania vykonávaného pred súdom. Žalobca síce tvrdil, že podal sťažnosť voči uzneseniu o vznesení obvinenia a táto bola zamietnutá, svoje tvrdenie však ani nepreukázal relevantnými dôkazmi. Žalobca ani nekonkretizoval, v čom spočívali dôvody jeho údajnej sťažnosti. Jeho tvrdenie o nezákonnosti uznesenia o vznesení

obvinenia je tak prakticky nepreskúmateľné. V trestnom konaní (proti obžalovanému S. O.), v ktorom bol žalobca vypočutý ako svedok, okresný súd považoval jeho výpoveď za nepravdivú a obžalovaný bol odsúdený. Krajský súd v trestnom konaní proti žalobcovi označil jeho svedeckú výpoveď za nevierohodnú, nebolo však dostatočne preukázané, že žalobca ako svedok úmyselne uviedol nepravdu. Podľa okresného súdu aj z tohto odôvodnenia rozsudku, ktorým bol žalobca oslobodený spod obžaloby je zrejmé, že začatie trestného stíhania voči nemu nebolo nezákonné, pretože aj krajský súd, hoci ho v konečnom dôsledku spod obžaloby oslobodil, považoval jeho svedeckú výpoveď za nevierohodnú. Je potom logické, že vyšetrovateľovi, ktorý vzniesol žalobcovi obvinenie, sa svedecká výpoveď žalobcu dôvodne mohla javiť ako úmyselne nepravdivá. Oslobodenie žalobcu spod obžaloby bolo teda skutočne výsledkom rozhodovacej činnosti súdu v rámci voľného hodnotenia dôkazov a teda bez ďalšieho nemožno konštatovať, že by uznesenie o vznesení obvinenia bolo nezákonné.

Nad rámec tohto odôvodnenia však súd uviedol, že možno súhlasiť aj s obranou žalovaného v ďalšom, a to konkrétne ohľadne toho, že žalobca nepreukázal príčinnú súvislosť medzi údajnou škodou 500 eur, ktorá spočíva v odmene advokáta JUDr. Ladislava Jančího za vypracovanie právneho rozboru s jeho trestným stíhaním. Žalobca síce súdu predložil právny rozbor trestnej veci vypracovaný JUDr. Ladislavom Jančim zo dňa 03.09.2013 a faktúru č. 2013/67 na sumu 500 eur vystavenú týmto advokátom, z obsahu tejto faktúry však nevyplýva za čo bola vystavená, keď sa v texte uvádza len, „Na základe zmluvy o poskytovaní právnych služieb Vám v zmysle Vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov účtujem odmenu za poskytnuté právne služby“. Spornou je však predovšetkým tá skutočnosť, že JUDr. Ladislav Jančí nebol obhajcom žalobcu v trestnom konaní, žalobca mal obhajkyňu, ktorú mu ustanovil súd. Žalobca potom nepreukázal, že by suma 500 eur, ktorú vyplatil JUDr. Ladislavovi Jančímu bola účelne vynaložená na jeho obhajobu v trestnom konaní. Pokiaľ tvrdil, že z tohto právneho rozboru citoval vo svojom odvolaní proti prvostupňovému rozsudku, a že práve obsah jeho odvolania v rozhodujúcej miere prispel k vydaniu oslobodzujúceho rozsudku, toto svoje tvrdenie nepreukázal. V rozsudku krajského súdu, ktorým bol žalobca spod obžaloby oslobodený sa len stručne uvádza, že v odvolaní žalobca uviedol, že v rámci svojej svedeckej výpovede v trestnej veci obžalovaného S. O. iba uviedol, čo z okna svojej kancelárie videl a počul, nemohol sa teda dopustiť trestného činu krivej výpovede a krivej prísahy. Z tohto stručného vymedzenia obsahu odvolania žalobcu a ani zo zvyšku odôvodnenia oslobodzujúceho rozsudku nemožno vyvodiť, že by práve obsah právneho rozboru, ktorý pre žalobcu vyhotovil JUDr. Ladislav Jančí a ktorý sa podľa tvrdenia žalobcu premietol do obsahu jeho odvolania, mal byť rozhodujúcim pre rozhodnutie odvolacieho súdu o jeho oslobodení. Žalobca neunesol dôkazné bremeno ani ohľadne vzniku nemajetkovej ujmy. Pôvodne v žalobe doručenej súdu 05.10.2015 tvrdil, že nemajetková ujma mu bola spôsobená najmä tým, že utrpela jeho vážnosť a spoločenské postavenie medzi spoluobčanmi v obci C. v dôsledku čoho neuspel ako kandidát na starostu obce v komunálnych voľbách v roku 2014, ale potom čo žalovaný vo vyjadrení k žalobe poukázal na to, že nové voľby starostu sa konali po tom čo bol žalobca miestnym referendum odvolaný z funkcie starostu obce, takže jeho neúspech v nadchádzajúcich voľbách bol pochopiteľný a bol len vyústením všeobecných nálad v obci a teda nemal s jeho trestným stíhaním nič spoločné, žalobca svoju argumentáciu zmenil a začal zdôrazňovať, že kvôli stresu, ktorý prežíval pre svoje trestné stíhanie, mal zdravotné problémy ako zvýšený krvný tlak, nespavosť, zhoršenie nálady a že sa mu nepodarilo nájsť si prácu takmer 4 roky v dôsledku svojej poškodenej povesti. Žalobca nepreukázal, že by mu práve trestným stíhaním vznikli uvedené zdravotné problémy; z ním predložených dôkazov nevyplývalo, že by skutočne mal zvýšený krvný tlak, odkedy a čo je jeho príčinou ani že by trpel nespavosťou a čo je jej príčinou. Podobne aj jeho tvrdenie o nemožnosti nájsť si prácu v blízkosti svojho bydliska kvôli poškodeniu jeho dobrej povinnosti, ostalo len v rovine jeho subjektívnych tvrdení.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „C. s. p.“ tak, že ich priznal žalovanému, ktorý mal v konaní úspech.

2. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalobca prostredníctvom svojho splnomocneného zástupcu. V rámci namietania postupu súdu uviedol, že mu postupom súdu bolo odňaté právo garantované zákonom, a to konkrétne právo na záverečnú reč podľa § 182 C. s. p. Uviedol, že mal záujem predniesť svoju záverečnú reč písomne pripravenú. Z nepochopiteľných dôvodov mu toto právo bolo odňaté. Postupom súdu tak došlo k zásadnému zásahu do jeho základných práv účastníka sporu. K odvolaniu pripojil osobné vyjadrenie k veci z titulu nemožnosti predniesť ich na pojednávaní.

Ďalej žalobca uviedol, že základom a jediným podkladom na vydanie predmetného uznesenia bola tá skutočnosť, že on ako očitý svedok incidentu vypovedal tak, ako videl to, čoho mal byť svedkom, pričom osobu, ktorá bola obvinená zo spáchania trestného činu ublíženia na zdraví, mala jeho výpoveď

vyvíňovať. Orgány činné v trestnom konaní vychádzali jedine z premisy, že ak bol obžalovaný uznaný za vinného tak automaticky jeho svedecká výpoveď musela byť krivá, a preto má byť vinný za spáchanie vyššie uvedeného trestného činu, a to bez akéhokoľvek zadováženia relevantných dôkazov a podkladov pre vydanie uznesenia. Čo sa v konečnom dôsledku ukázalo ako zásadné pochybenie orgánov činných v trestnom konaní. V konečnom dôsledku bol on oslobodený spod obžaloby, a to na základe rozhodnutia Krajského súdu Žilina zo dňa 10.07.2014 sp. zn. 3To 74/2014, ktorý sa ako jediný detailne zaoberal skutkovými zisteniami a po preskúmaní všetkých dôkazov dospel k záveru, že skutok sa nestal, teda skutok nebol trestným činom. Pritom v konaní nevyšli žiadne nové skutočnosti ako tie, ktoré boli dávno známe už v čase vydania uznesenia. Pokiaľ žalovaný poukázal a na základe ktorého rozhodol aj okresný súd, a to na nález Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS 63/2013 zo dňa 13.11.2013 tak v tomto prípade došlo k zmene skutkových okolností z dôvodu preukázateľne zmenenej svedeckej výpovede. V jeho prípade už od samého počiatku boli známe všetky skutočnosti prípadu a v priebehu vyšetrovania nedošlo k žiadnej zmene skutkových a ani iných zistení. Žalobca poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo 183/2009, ktoré jednoznačne preukazuje, že vedené trestné stíhanie, ktoré neskončí odsúdením páchatel'a sa považuje za špecifický prípad zodpovednosti štátu. Čo sa týka výšky náhrady škody tak túto žalobca považoval za primeranú a dôvodnú. Náklady na obhajobu nemusia spočívať iba v samotných trovách obhajoby, teda advokáta, ktoré sa oceňujú v zmysle Vyhlášky č. 655/2004 Z. z., ale tieto náklady obhajoby môžu byť aj skutočne vynaložené prostriedky, ktoré museli byť vynaložené na účinnú obhajobu v trestnom konaní. Následne citoval ust. § 18 zák. č. 114/2003 Z. z. Vzhľadom na to, že mu bol priradený obhajca prostredníctvom Centra právnej pomoci tak mu nemohli vzniknúť trovy obhajoby. Napriek tomu, že mu bol ustanovený obhajca, v dôsledku ním deklarovanej neskúsenosti bol nútený vyhľadať profesionálnu právnu pomoc, teda obhajcu, ktorý ho bude obhajovať profesionálne, využije svoje skúsenosti a vedomosti tak, aby on bol oslobodený spod obžaloby. Jeho konanie týkajúce sa vyhľadania odbornej právnej pomoci v oblasti trestného práva bolo prirodzené a zodpovedajúce stavu veci. Náklady na právny rozbor vynaložené ním v sume 500 eur boli tak nákladmi účelne vynaloženými. Pokiaľ ide o nemajetkovú ujmu, žalobca uviedol, že si uplatnil najmä na tom základe, že v dôsledku vedeného trestného stíhanie sa jeho zdravotný stav evidentne zhoršil, začal trpieť zdravotnými problémami, bol mu zistený vysoký krvný tlak, začal trpieť obsedantno kompulzívnou poruchou a nespavosťou, v dôsledku toho všetkého musel vyhľadať odbornú lekársku pomoc v oblasti internej medicíny a psychoterapie. To, že sa jeho zdravotný stav zhoršil si všimli aj jeho blízki príbuzní, známi a kamaráti. Dôkazy boli doložené vo forme čestných prehlásení a výsledkov lekárskeho zákroku. Do výšky nemajetkovej ujmy bolo započítané enormné psychické vypätie, neustály stres vyvolaný práve vedeným trestným stíhaním proti jeho osobe, ktoré sa odzrkadlilo na jeho zdraví. Okrem toho sa domnieval, že vedenie trestného stíhanie má za následok aj jeho opätovné nezvolenie do funkcie starostu obce C.. Vo svojom vyjadrení na súde a podaní uviedol všetky skutočnosti, ktoré tomu nasvedčovali. Uplatňovaná výška nemajetkovej ujmy je s poukazom na vyššie uvedené skutočnosti adekvátne, dokonca výrazne podhodnotená, len symbolická. On ju považuje za určitú satisfakciu, za to čo musel psychicky a sociálne prežiť on a jeho matka, o ktorú sa stará, v dôsledku vedeného trestného stíhanie, ktoré vyústilo do podania obžaloby a v konečnom dôsledku k oslobodeniu spod obžaloby o cca 20 mesiacov neskôr, a to až na základe rozhodnutia druhostupňového súdu.

Žalobca preto navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie okresného súdu zrušil a rozhodol tak, že návrhu bude v celom rozsahu vyhovieť.

3. Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu sa stotožnil s rozsudkom okresného súdu, najmä s jeho ustálením skutkového stavu a tiež právnymi závermi. Trval na tom, že v trestnej veci, od ktorej vedenia žalobca odvodzuje svoj nárok uplatnený v tomto konaní, nešlo o žiadny svojvoľný postup orgánov činných v trestnom konaní, ale o jediný možný a zákonný postup. Vznesenie obvinenia bolo jediné rozhodnutie, ktoré bolo v právnom štáte možné od orgánov činných v trestnom konaní očakávať a nakoľko toto rozhodnutie nebolo zrušené pre jeho nezákonnosť príslušným orgánom, toto rozhodnutie je nutné považovať za zákonné. Oslobodzujúci rozsudok v žiadnom prípade nemôže takéto rozhodnutie nahradiť, nakoľko pre prijatie rozhodnutia o vine, resp. o oslobodení obžalovaného spod obžaloby, zákon kladie odlišné nároky ako pre prijatie rozhodnutia o vznesení obvinenia osobe podozrivej z páchanie trestnej činnosti. Opačný výklad by bol popretím mimo iného aj princípu prezumpcie neviny. Žalovaný poukázal aj na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 21/2007, sp. zn. 1 Cdo 64/2008, Nález Ústavného súdu SR II.ÚS 163/2013-50, nález Ústavného súdu ČR sp. zn. III.ÚS 165/02, rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Lavrechov c/a Česká republika zo dňa 20.06.2013, sťažnosť 57404/08. Tieto rozhodnutia nastolenú právnu otázku vyriešili rozdielne. Ide o rozhodnutia, v zmysle ktorých nie je možné automaticky každé uznesenie o vznesení obvinenia, ktoré nevyústilo v právoplatne

odsudzujúci rozsudok pokladať za nezákonné rozhodnutie. To, či v okamihu vznesenia obvinenia boli splnené podmienky na vznesenie obvinenia, nie je možné posudzovať len s ohľadom na výsledok trestného konania. Pokiaľ ide o požadovanú náhradu škody v sume 500 eur, žalovaný poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR z 28.04.2016 sp. zn. 6 Cdo 402/2015. Zároveň poukázal na § 18 ods. 3 zák. č. 514/2003 Z. z., ktorý jednoznačne definuje čo sú trovy právneho zastúpenia, teda predovšetkým sú to buď hotové výdavky alebo odmena za zastupovanie, ktorá sa určí ako tarifná odmena advokáta. K uvedenému uviedol, že advokát JUDr. Ladislav Jančí nevykonával obhajobu žalobcu v trestnom konaní, t.j. v danom prípade nejde o trovy obhajoby v trestnom konaní. Taktiež z predloženej faktúry nevyplýva, akým spôsobom bola vypočítaná suma 500 eur ako cena za poskytnutie právnych služieb žalobcovi. Nie je tiež zrejme, za aké právne služby mu bola faktúra vystavená. Pokiaľ tvrdí, že právny rozbor si nechal vypracovať z dôvodu nekompetentnosti jeho ustanovenej obhajkyne v trestnom konaní, uvedené je možné tiež považovať len za jeho tvrdenie, ktoré nijakým spôsobom nepreukázal. Uvedené sa javí tiež ako účelný argument, nakoľko JUDr. Lena Kozáková je riadne zapísaným advokátom v Zozname advokátov Slovenskej advokátskej komory, ktorá vykonáva riadnu prax a ktorá bola riadne ustanovená Centrom právnej pomoci na vykonávanie obhajoby žalobcu v trestnom konaní. Čo sa týka náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 1.000 eur, žalovaný sa stotožnil s odôvodnením okresného súdu v napadnutom rozsudku. Ako uvádzal samotný žalobca, o neúspechu v komunálnych voľbách, resp. o zhoršení jeho spoločenského postavenia v súvislosti s vedeným trestným stíhaním je on presvedčený. Toto však nepreukazuje skutočnosti, že skutočne došlo k zhoršeniu jeho spoločenského a pracovného života, že došlo k zhoršeniu jeho zdravotného stavu. Zároveň, pokiaľ by aj došlo k takémuto zhoršeniu postavenia žalobcu, resp. k zhoršeniu zdravotného stavu žalobcu, čo v konaní preukázané nebolo, bolo potrebné preukázať príčinnú súvislosť medzi vedeným trestným stíhaním a zhoršením takéhoto postavenia, resp. príčinnú súvislosť medzi vedením trestného stíhania a neúspechom v komunálnych voľbách, resp. príčinnú súvislosť medzi vedením trestného stíhania a zhoršením zdravotného stavu. V tomto smere žalobca neprodukoval žiadny dôkaz s tým, že pokiaľ predložil lekárske potvrdenie o tom, že bol ošetrovaný zdravotnou službou, uvedené nie je možné považovať za dôkaz preukazujúci príčinný vzťah medzi vedením trestného stíhania a zhoršením zdravotného stavu. Iba konštatovanie bez akéhokoľvek relevantného dôkazu nemôže súd vyhodnotiť ako splnenie podmienky na preukázanie skutočnej škody. Podľa neho dôkazné bremeno o kumulatívnom splnení podmienok pre vznik zodpovednosti štátu za škodu, t.j. nezákonné rozhodnutie, resp. nesprávny úradný postup, vznik škody a príčinná súvislosť, spočíva na žalobcovi.

Žalovaný preto navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť.

4. Žalobca prostredníctvom svojho splnomocneného zástupcu v reakcii na vyjadrenie žalovaného (replike) uviedol v podstate rovnaké skutočnosti ako v odvolaní. Navyiac uviedol, že aj keď žalovaný vo vyjadrení uvádza, že existuje veľa ďalších rozhodnutí, ktoré rovnakú otázku posudzujú rozdielne, potom je ale potrebné a účelné poukázať na rozhodnutia, ktoré sú v právnom štáte naklonené k občanom štátu, ktorý má za škodu zodpovedať.

5. Žalovaný vo vyjadrení na repliku (duplike) uviedol, že žalobca v replike neuviedol žiadne iné skutočnosti ako tie, ktorými argumentoval v odvolaní. Je možné tvrdiť, že žalobca nepreukázal splnenie podmienok pre vznik zodpovednosti za škodu tak, aby súd mohol priznať akúkoľvek nemajetkovú ujmu.

6. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 C. s. p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas, oprávnenou stranou sporu (§ 362, § 359 ods. 1 C. s. p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno podať týmto opravným prostriedkom (§ 355 ods. 1 C. s. p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario C. s. p.) preskúmal rozsudok okresného súdu v napadnutom rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní (§ 380, § 389 C. s. p.) a rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil podľa ust. § 387 ods. 1 C. s. p., z nasledovných dôvodov:

7. V prvom rade žalobca v odvolaní namietal postup súdu spočívajúci v odňatí práva na záverečnú reč podľa § 182 C. s. p. čím došlo k zásadnému zásahu do jeho základných práv účastníka sporu.

8. Podľa ust. § 182 C. s. p, ak súd pojednávanie neodročí, pred jeho skončením vyzve strany, aby zhrnuli svoje návrhy a vyjadrili sa k dokazovaniu a k právnej stránke veci. Ak po vyjadrení strán súd nepovažuje za potrebné vykonať ďalšie dôkazy, uznesením vyhlási dokazovanie za skončené.

Výkon práva záverečnej reči je v individuálnej dispozícii oprávnenej osoby. Stranu a jej zástupcu súd na záverečný prednes na pojednávaní iba vyzýva, nemôže ich k tomuto úkonu žiadnym spôsobom nútiť. Ak je strana na pojednávaní zastúpená, pričom právo záverečnej reči chce popri zástupcovi využiť

aj zastúpený, zvolí súd v záujme vecného obsahu prednesov spravidla taký postup, aby záverečná reč zástupcu predchádzala prejavu zastúpenej strany, ktorá sa následne obmedzí iba na doplnenie prednesu svojho zástupcu.

Zo spisu a to zápisnice o pojednávaní zo dňa 09.04.2018 vyplýva, „Po výzve zo strany súdu, aby strany zhrnuli svoje návrhy a vyjadrili sa k dokazovaniu k právnej stránke veci, uvádzajú: Splnomocnený zástupca žalobcu na záver uvádza: ...Žalovaná na záver súdu uvádza: ...Rovnako aj zvuková nahrávka preukazuje, že sudca uviedol: „Vyzývam Vás teda, aby ste zhrnuli svoje návrhy, vyjadrili sa k dokazovaniu aj k právnej stránke veci“. Odvolací súd mal tak zistené, že okresný súd vyzval strany sporu k záverečnej reči a preto nedošlo k odňatiu práva sporovej strany predniesť pred skončením dokazovania záverečnú reč. Žalobca bol na pojednávaní zastúpený advokátom, ktorý sa nevyjadril, že by aj prítomný žalobca chcel využiť právo záverečnej reči. Neučinil tak svojím prejavom ani samotný žalobca. Vzhľadom na uvedené nebol podľa odvolacieho súdu naplnený nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci žalobcovi realizáciu jeho práv.

9. Žalobca v odvolaní namietal, nesprávne právne posúdenie záveru súdu o neexistencii nezákonného rozhodnutia orgánu verejnej moci, ktorým malo byť uznesenie o začatí trestného stíhania a o vznesení obvinenia za prečin krivej výpovede a krivej prísahy podľa § 346 ods. 2 Trestného zákona vydanom OR PZ Dolný Kubín ČVS:ORP-87/OVK-DK-2013 zo dňa 19.02.2013 a na základe ktorého bola prokurátorom podaná obžaloba.

10. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav (uznesenie NS SR sp. zn. 1 Cdo 222/2009 z 26. februára 2010). Nesprávnym právnym posúdením sa rozumie subsumovanie skutkového stavu pod normu hmotného práva alebo procesného práva, ktorá v hypotéze nemá také predpoklady, aké vyplývajú zo zisteného skutkového stavu. Nesprávne právne posúdenie vecí konkrétne spočíva v tom, že súd použil nesprávnu právnu normu, alebo síce aplikoval správnu právnu normu, ale ju nesprávne interpretoval, a napokon právnu normu síce správne vyložil, ale na zistený skutkový stav ju nesprávne aplikoval (citované z rozhodnutia NS SR sp. zn. 2 MCdo 4/2009).

11. Odvolací súd poukazuje na to, že i keď jedným zo základných predpokladov zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím v zmysle ust. § 6 ods. 1 prvá veta zák. č. 514/2003 Z. z. je zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, ktorým bola spôsobená škoda, treba mať na zreteli, že zmyslu právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu zodpovedá, aby každá majetková ujma spôsobená nesprávnym či nezákonným zásahom štátu bola odčinená (bližšie viď rozhodnutie NS SR sp. zn. 4 MCdo 15/2009). Zák. č. 514/2003 Z. z. výslovne neupravuje nárok na náhradu škody v prípade oslobodenia obžalovaného spod obžaloby. Judikatúra dospela k záveru, že nárok na náhradu škody spôsobenej začatím a vedením trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsúdením je špecifickým prípadom zodpovednosti štátu podľa zák. č. 514/2003 Z. z. Ide o tzv. absolútnu objektívnu zodpovednosť štátu (bez ohľadu na zavinenie), ktorej sa nemôže zbaviť. Podstata tohto nároku na náhradu škody sa totiž v tomto prípade neviaže na (ne)správnosť postupu orgánov činných trestnom konaní pri začatí trestného stíhania alebo v jeho priebehu, ale na samotný výsledok trestného stíhania (viď napr. rozsudok NS SR sp. zn. 3 Cdo/194/2010 z 30.03.2011).

Pri posudzovaní nároku na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o začatí trestného stíhania, zastavenie trestného stíhania, ale i oslobodenie spod obžaloby má rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania pre nezákonnosť (§ 6 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z.). Právoplatnosťou rozhodnutia o zastavení trestného stíhania alebo rozhodnutia o oslobodení spod obžaloby sa trestné stíhanie končí a zanikajú účinky rozhodnutia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia. Za ústavne konformný treba považovať výklad, podľa ktorého v prípade posudzovania zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú rozhodnutím o začatí trestného stíhania, zastavenie trestného stíhania alebo oslobodenie spod obžaloby, ak k takémuto rozhodnutiu došlo preto, že sa nenaplnil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným, má rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania pre nezákonnosť. Ústavnoprávny základ nároku jednotlivca na náhradu škody v prípade trestného stíhania, ktoré bolo zastavené, alebo v prípade ak došlo k oslobodeniu spod obžaloby, treba hľadať nielen v čl. 46 ods. 3 Ústavy SR, ale vo všeobecnej rovine predovšetkým v jej čl. 1 ods. 1, teda v princípoch materiálneho právneho štátu. Ak má byť štát skutočne považovaný za materiálny právny štát, musí niesť objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov, ktorým priamo zasiahli do základných práv jednotlivca. Na jednej strane je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní vyšetrovať a stíhať trestnú činnosť, na druhej strane sa štát nemôže zbaviť zodpovednosti za postup

týchto orgánov, ak sa ich postup ukáže ako mylný, zasahujúci do základných práv. V takejto situácii nie je rozhodné, ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie v trestnom konaní potvrdilo (podrobnejšie - viď rozsudok NS SR sp. zn. 4 MCdo 15/2009 zo dňa 01. novembra 2010).

Toto rozhodnutie, ktoré sa týkalo náhrady škody podľa zák. č. 514/2003 Z. z. bolo po jeho prerokovaní občianskoprávnym kolégiom publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR ako judikát R 37/2014, právna veta ktorého znie: Zmyslu a účelu § 6 ods. 1 veta prvá zák. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov zodpovedá interpretácia tohto ustanovenia, v zmysle ktorej rovnaké dôsledky ako zrušenie nezákonného uznesenia o začatí trestného stíhania a o vznesení obvinenia, má tiež rozhodnutie o zastavení trestného stíhania vydané z dôvodu, že sa nepotvrdil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným. V čase po rozhodnutí Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 MCdo 15/2009 najvyšší súd nevydal rozhodnutie, ktoré by v porovnaní s týmto rozhodnutím bolo založené na odlišných právnych záveroch. Uvedená otázka bola Najvyšším súdom SR posudzovaná v súlade so závermi vyjadrenými v uvedenom rozhodnutí napr. v rozhodnutiach sp. zn. 4 Cdo 54/2011 z 12.02.2012, 7 Cdo/145/2011 z 12.12.2012, sp. zn. 7 Cdo 87/2012 z 19.06.2013, sp. zn. 7 MCdo 27/2012 z 19.02.2014. Tieto rozhodnutia spočívajú na právnych záveroch zodpovedajúcich záverom ústavného súdu, ktorý v rozhodnutí zo 7. júla 2016 sp. zn. I. ÚS 320/2016 konštatoval, že „nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonnosti) začatia (vedenia) trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania“, a ktorý k tomu v ďalšej časti rozhodnutia dodal, že „pre posúdenie nezákonnosti rozhodnutia, resp. postupu orgánu činného v trestnom konaní, nie je rozhodujúce, ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie v trestnom konaní potvrdilo. Ústavný súd konštatuje, že ak bolo trestné stíhanie konkrétnej osoby zastavené z dôvodu, že sa skutok, pre ktorý bolo vznesené obvinenie, nestal, že skutok nie je trestným činom, resp. že skutok nespáchal obvinený, uznesenie, ktorým bolo obvinenému obvinenie vznesené a tiež aj záväzný pokyn prokurátora na vznesenie obvinenia (ak bolo obvinenie vznesené na základe pokynu prokurátora) sú vždy nezákonné, zasahujúce do základných práv jednotlivca“.

12. Vzhľadom na uvedené nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa preto posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím a rozhodujúcim meradlom zákonosti začatia (vedenia) trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania, ktorým bolo v danej veci oslobodenie žalobcu spod obžaloby. Nebol preto správny právny záver okresného súdu o neexistencii zákonného rozhodnutia pre vznik nároku na náhradu škody.

13. Okresný súd sa napriek vyššie uvedenému záveru, sa v konaní zaoberal aj ďalšími predpokladmi zodpovednosti za škodu a to majetkovou škodou, ktorú považoval za neúčelne vynaloženú a nemajetkovou ujmu, ohľadom ktorej žalobca neuniesol dôkazné bremeno.

14. Žalovaný v odvolaní považoval závery súdu ohľadom majetkovej škody a nemajetkovej ujmy za nesprávne.

15. Odvolací súd poukazuje na ust. § 150 C. s. p. zakotvujúce jednu zo základných procesných povinností strán sporu, a to povinnosť tvrdiť. Stranu sporu zaťažuje bremeno tvrdenia. Schopnosť strany sporu uniesť bremeno tvrdenia spolu s dôkazným bremenom je predpokladom pre úspech v spore.

16. Podľa ust. § 18 zák. č. 514/2003 Z. z. podľa ktorého náhrada škody zahŕňa aj náhradu účelne vynaložených trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie alebo rozhodnutie o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutie o väzbe, zatknutí a inom pozbavení osobnej slobody alebo vykonané zadržanie a v konaní, v ktorom bolo rozhodnutie zrušené alebo bolo trestné stíhanie zastavené, alebo v ktorom bola vec postúpená inému orgánu (ods. 1). Súčasťou trov konania sú aj trovy právneho zastúpenia, ktoré zahŕňajú účelne vynaložené hotové výdavky a odmena za zastupovanie, ktorá sa určí ako tarifná odmena advokáta (ods. 3).

17. Aj keď bolo preukázané, že žalobcovi vznikli náklady za vypracovanie právneho rozboru v trestnej veci, tento aj podľa odvolacieho súdu nepreukázal, že boli účelne vynaložené a teda, že bolo nutné požiadať iného advokáta ako bol advokát ustanovený v trestnej veci o vypracovanie právneho rozboru v súvislosti s trestným konaním. Jeho tvrdenia o nekompetentnosti ustanoveného advokáta a preto

potrebe požiadať iného advokáta o vypracovanie právneho rozboru, ktorý mal byť použitý v trestnej veci ničím nepreukázal. Nepredložil napr. listiny o rozhodnutí príslušného úradu o ustanovení advokáta JUDr. Kozákovej, o ukončení zastupovania z jej strany a dôvodoch k tomu vedúcich. Nenavrhol napr. vypočuť svedkov JUDr. E. k okolnostiam ohľadom jej zastupovania a dôvodom pre ktoré došlo k ukončeniu zastupovania z jej strany, tiež svedka JUDr. C. k dôvodom následného zastupovania, či bol ním použitý vypracovaný právny rozbor v trestnom prvostupňovom alebo odvolacom konaní. Pokiaľ žalobca v konaní navrhol vykonať dôkaz pripojením trestného spisu, z ktorého by niektoré skutočnosti ohľadom zastupovania mohli byť zrejmé, v odvolaní nebolo žalobcom vytknuté jeho nevykonanie. Nakoľko odvolací súd je viazaný dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 C. s. p.) mohol sa pri preskúmaní rozhodnutia zaoberať iba tvrdeniami žalobcu uvedenými v odvolaní.

18. Ohľadom nemajetkovej ujmy z obsahu spisu vyplýva, že žalobca svoje tvrdenia o zhoršujúcom sa zdravotnom stave v dôsledku čoho musel vyhľadať odbornú lekársku pomoc nepreukázal. V predloženej lekárskej správe zo dňa 01.12.2015 vystavenej LEK-NO, s.r.o., Námetovo je pri uvedenom dátume uvedené, že ide o preventívnu prehliadku. Pokiaľ sa v správe konštatuje ako diagnóza aj hypertenzia, táto skutočnosť ešte nepreukazuje jej súvis s trestným stíhaním. Rovnako tak ani záznam vystavený záchrannou zdravotnou službou zo dňa 24.11.2015. V uvádzaných dňoch však už bolo Krajským súdom v Žiline vo veci sp. zn. 3To/74/2014 právoplatne rozhodnuté (10.07.2014) v prospech žalobcu. Takže ani uvedené nemôže nasvedčovať súvislosti s trestným stíhaním. Čo sa týka predložených čestných prehlásení žalobca v odvolaní nevytýkal súdu, že o tomto dôkaznom návrhu nerozhodol a preto odvolací súd nemohol na uvedené prihliadať. Ako už uviedol vyššie bol povinný sa zaoberať len tvrdeniami žalobcu uvedenými v odvolaní.

19. Vzhľadom na uvedené odvolací súd nepovažoval odvolanie žalobcu za dôvodné a zistené závery ho viedli k potvrdeniu rozsudku súdu prvej inštancie vrátane výroku o trovách konania, ktorý nebol osobitne napadnutý odvolaním.

20. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1, § 262 ods. 1, § 255 ods. 1 C. s. p. Úspešnou stranou odvolacieho konania bol žalovaný a to v celom rozsahu, preto mu súd priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania následne rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením v právoplatnosti rozhodnutia (§ 262 ods. 2 C. s. p.).

21. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 (za) : 0 (proti).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

P o u č e n i e : Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 1, 2 C. s. p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1 a 2 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 C. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C. s. p.).